

(ارو) خوشبودار چیزوں کا دھوان وینا۔	ارو میں بترکیب فارسی کہہ سکتے ہیں
نخوردینا۔	نخوردینا استعمال۔ صاحب آصفی
نخوردان اصطلاح۔ بقول انڈیائی مجھرا	از معنی این ساکت مؤلف عرض کند کہ یعنی
مؤلف گوید کہ از قبیل آتشدان است۔ یونانی	حقیقی است چنانکہ بخور بر آتش ریختن (باقراک)
قیاس حیف است کہ سند استعمال پیش نشد (ارو)	نماے جلوہ و برتر بہتم عمیر افشان پوکشای
دکن میں عودوان	وامن و بر آتشم بخور انداز (ظہوری سے)
دکن میں عودوان	بخور از بال انداز و بر آتش پوکند پر و انہ کہتے ہیں۔
اصطلاح۔ خان آرزو	چون انداز آغوش کہ (ارو) بخور
چراغ ہدایت گوید کہ بھتم و خا بواور سیدہ صا	ڈالناگ پر۔
ولایت است کہ خوبان و رعنائان و امن را	نخوردان استعمال۔ صاحب آصفی از
پہن کردہ بدو وغیر و عود و معطر سازند و و و	معنی ساکت مؤلف عرض کند کہ یعنی حقیقی است
مذکور را زیر و امن می گیرند و فرماید کہ این معنی	چنانکہ بخور بہ لبوس و اون (شانی مشہدی سے)
ان زبان وان بہ تحقیق پیوستہ صاحب بھرم ذکر	پری بکلبہ مامی کند گزار امشب پوکشای طرہ
این کردہ بہار این ضابطہ را بزبان مخصوص	کہ این کلبہ را بخور و ہد (ظہوری سے) طرہ
شمیم عطر آن فرودس	شام نداوی بہ تلف آہ بخور پوکریہ آل ضرور کند (حسن تاثیر سے) شمیم عطر آن فرودس
مسکن پوکشک را شد بخور زیر و امن کہ	است پے غارہ صبح کہ (ولہ سے) زگر و چہرہ
مؤلف عرض کند کہ مرکب توصیفی است	ما و امن عمیر زند پوکشک و سنبل ما طرہ بخور و ہد

و معاصرین عجم تخصیص زبان را پسندی کنند معاصرین عجم تصدیق این می کنند که (۲) بمعنی چنانکه بہار (ار و و) وہ بخور جو دامن کو بخور وان است و طرز بیان صاحب شمس دئے جاوین بخور زیر دامن ترکیب فارسی کہ ^{سین} غیر آن کہ مرکب عطریات باشد (ار و و) اسم مذکر۔

بخور سوختن استعمال صاحب آصفی از ملاکر آتشدان پر پکارتے ہیں تاکہ خوشبو پھیلے

معنی ساکت مؤلف عرض کند کہ بمعنی حقیقی است مذکر (۲) دیکھو بخور وان۔

یعنی عود و غیر ذلک را بر آتش ریختن (مظہر بخور شیشہ اصطلاح بقول سروری بہ

(۵) شمع افروختہ و ریختہ ہر جانب گل پا مجلس حوالہ شرفنامہ مرادف معنی اول بخور شمشہ کہ گذشتہ

ساختہ و سوختہ ہر سوی بخور کہ (ار و و) بخور جلانا صاحب برہان صراحت کند کہ کبیر ششین منقوٹہ

بخور شمشہ اصطلاح بقول شمس بالفتح (۱) و سکون تختانی و ششین دیگر مفتوح است صاحبان

چند از عطریاتی کہ باب یا شہرت تر کردہ در جامع و بحر و سراج ہم ذکر این کردہ اند بہار

مجلس بر آتش نہند چون دو دازان بر آید ہم گوید کہ ہمین است نخلہ مؤلف عرض کند کہ

مجلس معطر شود مؤلف عرض کند کہ ہا ہی آخرین قلب اضافت است بمعنی شیشہ کہ آب بخور

برلے نسبت باشد یعنی خیرے کہ منسوب است و ران است (ار و و) وہ شیشہ جس میں

بہ ششم بخور مخفی مباد کہ ششم بقول منتخب بفتح پین و عطریات کا مرکب ہوتا ہے جس کو آگ پر چرکنے

تشدید میم بمعنی بوسیدن است فارسیان و رین سے خوشبو پھیلتی ہے۔ مذکر۔

مرکب بتخنیف آورده اند موافق قیاس است بخور کردن (مصدر اصطلاحی) صاحب

<p>آصفی از معنی ساکت (لطیری نیشاپوری سے) خوشبو پھیل جائے۔</p> <p>زلابہ کہ طبعش شوش است ہنوزہ شکوہ نوزکن بخور مریم اصطلاح۔ بقول سروری کیا شعلہ سرکش است ہنوزہ مؤلف عرض کند کہ بیچ انگشت را ماند و سجوالہ شرفیامہ گوید کہ کہ یعنی عام خوشبو وادون است ولیکن ازین گیاہی کہ مریم دران دست زدو مانند پنچہ شعر بر آتش انداختن بخورش شہید است یعنی گشتہ و بوسے خوش دارد و آن را پنچہ مریم نیز مرکب عطریات بر آتش انداختن (ارو) گویند صاحب برہان فرماید کہ آتش پرستان بخوردینا عطریات کا و ہوان دینا۔ مرکب بوقت سایش و پرتش آتش بردست گیرند و آن را شجرہ مریم ہم گویند صاحبان بحر و</p> <p>بخور گردانند اصطلاحی صاحب جامع و سراج و بہار عجم ذکر این کردہ اند</p> <p>آصفی از معنی ساکت سدا این بر لفظ بخور گشتہ صاحب محیط فرماید کہ بلغت افریقیہ بخور لاش</p> <p>مؤلف عرض کند کہ آئین آتش پرستان است و ہشامی کف مریم و یونانی فعیلہ سوس و کہ ہشام عطریات را در مجرانداختہ در ہر گونہ بسریانی طرادوس و بحر بی شجرہ المریم و جن مکان می گردانند و بخنور جملہ مکیان ہم پیش و لغاری سی پنچہ مریم و بہندی ہاتھا جوڑی می کنند تا کلاہ خود را بالائے آن کنند و وہ گویند نباتے است مائل بہ سفیدی و دران در کلاہ گیرند ہمین است بخور گردانند۔ شہیدہ خطوط۔ گرم در سوم و خشک در دوم</p> <p>(ارو) عطریات کو آتشدان میں ڈاکر تمام دوران جلد و تقطیح و تقطیح و جذب و تحلیل</p> <p>گھر میں دور دینا پھر انا تا کہ ہر گوشہ مکان میں قوی و لطیف است و منافع بسیار دار و الن</p>	<p>آصفی از معنی ساکت (لطیری نیشاپوری سے) خوشبو پھیل جائے۔</p> <p>زلابہ کہ طبعش شوش است ہنوزہ شکوہ نوزکن بخور مریم اصطلاح۔ بقول سروری کیا شعلہ سرکش است ہنوزہ مؤلف عرض کند کہ بیچ انگشت را ماند و سجوالہ شرفیامہ گوید کہ کہ یعنی عام خوشبو وادون است ولیکن ازین گیاہی کہ مریم دران دست زدو مانند پنچہ شعر بر آتش انداختن بخورش شہید است یعنی گشتہ و بوسے خوش دارد و آن را پنچہ مریم نیز مرکب عطریات بر آتش انداختن (ارو) گویند صاحب برہان فرماید کہ آتش پرستان بخوردینا عطریات کا و ہوان دینا۔ مرکب بوقت سایش و پرتش آتش بردست گیرند و آن را شجرہ مریم ہم گویند صاحبان بحر و</p> <p>بخور گردانند اصطلاحی صاحب جامع و سراج و بہار عجم ذکر این کردہ اند</p> <p>آصفی از معنی ساکت سدا این بر لفظ بخور گشتہ صاحب محیط فرماید کہ بلغت افریقیہ بخور لاش</p> <p>مؤلف عرض کند کہ آئین آتش پرستان است و ہشامی کف مریم و یونانی فعیلہ سوس و کہ ہشام عطریات را در مجرانداختہ در ہر گونہ بسریانی طرادوس و بحر بی شجرہ المریم و جن مکان می گردانند و بخنور جملہ مکیان ہم پیش و لغاری سی پنچہ مریم و بہندی ہاتھا جوڑی می کنند تا کلاہ خود را بالائے آن کنند و وہ گویند نباتے است مائل بہ سفیدی و دران در کلاہ گیرند ہمین است بخور گردانند۔ شہیدہ خطوط۔ گرم در سوم و خشک در دوم</p> <p>(ارو) عطریات کو آتشدان میں ڈاکر تمام دوران جلد و تقطیح و تقطیح و جذب و تحلیل</p> <p>گھر میں دور دینا پھر انا تا کہ ہر گوشہ مکان میں قوی و لطیف است و منافع بسیار دار و الن</p>
---	---

<p>مؤلف عرض کند کہ ذکر این بر ائلق ہم کند</p>	<p>(ب) بخور پیدہ بالضم (ا) دیوزوہ و پری</p>
<p>و بخور الطریم مرکب عربی زبان است و در فارسی</p>	<p>و آسیب زوہ دیگر کے از محققین مصادر فارسی</p>
<p>ہم مستعمل خیال می کنیم کہ عربان نظر بر عطریست</p>	<p>ذکر این نکر و مؤلف عرض کند کہ وضع مصدر</p>
<p>ابن بدین اسم موسوم گردند (ار و و) و کثیر التلق</p>	<p>(الف) موافق قیاس است کہ از اسم مصدر</p>
<p>بخورہ بقول اندر بحوالہ فرہنگ فرنگ</p>	<p>بخور زیادت تحتانی کسور و علامت مصدر</p>
<p>نفت فارسی است بمعنی نافہ مشک مؤلف</p>	<p>و ن وضع کرده اند و باصول مقسٹین فارسی</p>
<p>عرض کند کہ اگر سند استعمال پیش شود تو انیم</p>	<p>مصدر جعلی است قیاس می خواهد کہ (۲) معنی</p>
<p>عرض کرو کہ نظر بر خوشبوئی نافہ زیادت پای</p>	<p>حقیقی این بخور و اون و کرون باشد و لیکن</p>
<p>نسبت در آخر بخورہ نافہ مشک را نام نهادند</p>	<p>محققین بالا بر کنایہ سوون و فرسوون</p>
<p>(ار و و) نافہ بقول آصفیہ فارسی اسم قناعت کرده اند کہ برخلاف قیاس نیست</p>	<p>زیرا کہ فرسوونگی و و و سے را ماند اما طالب</p>
<p>مذکر۔ مشک کی تمیزی جو ایک قسم کے ہرن کے</p>	<p>سند استعمال با شیم حاصل بالمصدر این جان</p>
<p>پیش سے نخلق ہے (ز کی سے) یہ ضبط بوجہ</p>	<p>بخور و مضارع این بخور و و (ب) ماضی مطلق</p>
<p>نافہ کہان تیرے عشق کا ہوا چھپانے پھر تیرے</p>	<p>(الف) کہ ہرن ہائے مفعولی زیادہ کردہ اند</p>
<p>دشت ختن میں داغ ہو</p>	<p>و معنی یعنیہ بالا ہم کنایہ باشد کہ آسیب زدگان</p>
<p>(الف) بخور پیدن بقول اندر بحوالہ فرہنگ</p>	<p>را بخور می و ہند و (۲) بخور و اوہ شدہ و ان معنی</p>
<p>فرنگ بالضم (ا) سووہ و فرسووہ گردیدن</p>	<p>اول این تائید خیال مانسبت معنی دوم (الف)</p>
<p>ہم او فرمایید کہ</p>	<p>-----</p>

هم می شود (ارو) (الف) (۱) گس جانم (۱) آسیب زود یعنی جس پر آسیب کا اثر ہو	دیکھو سودن و فرسودن (۲) بخور و بیاب (۲) بخور و بیابوا۔
--	--

بخولی صاحب رہنما جو کہ سفر نامہ ناصر الدین شاہ قاجار گوید کہ بمعنی ساق مؤلف عرض کند کہ ماخذ این بیچ متحقق نشدنی و انیم کہ معاصرین عجم از کدام زبان گرفته اند آری نیت و ترکی نباشد۔ اسم جاد و انیم و گیر بیچ۔ دیگر محققین فارسی زبان ازین ساکت اند و صاحب بول چال و روز نامہ کہ ماخذشان ہم سفر نامہ مذکور است ازین ساکت (ارو) پندلی بقول آصفیہ ہندی۔ اسم ثنوت۔ ساق۔ مانگ کا وہ حصہ جو ٹخنے اور زانو کے بیچ میں ہے۔

بخون صاحب سروری بخوالہ نسخہ وفائی گوید کہ بخاے سجمہ بوزن زبون قرینج باشد صہا چہا نگیری و رشیدی و بہان و ناصر می و جامع ذکر این کردہ اند خان آرزو در سراج درست گوید و مؤلف را با او اتفاق است کہ چون خونریزی و سفاکی اثر اوست بدین اسم موسوم شد (ارو) قرینج۔ دیکھو اختیر پنجم۔

بخون آہ مخمق مصدر اصطلاحی۔ آلودہ کنایہ باشد لطیف یعنی چمن مان بخون افتد غذای	<p>خون کردن است (ظہوری ۵) نشد جسم خون بدہان رسد (صائب ۵) بخت ما و جان تھنہ خجرت ہدخت را بخون تہا بنیم چون بید مجنون سرگون افتادہ است ہا ہا ہا (ارو) خون میں آلودہ کرنا۔</p> <p>واغ لالہ مان ما بخون افتادہ است ہا ہا ہا</p>
بخون افتادون مان مصدر اصطلاحی۔ خون جگر پینا یا کھانا۔ بقول آصفیہ غصہ کھانا	
خون جگر خورون و تحلیف کشیدن ہمانا این بیچ و تاب کھانا۔ رنج اٹھانا۔	

(۱۱۱۱۱۱)

(۱۱۱۱۱۱)

بخون افگندن | مصدر اصطلاحی - خون آلودہ بر خیزو (شیخ شیرازی) آنکہ جنگ آرد

کردن و مجروح ساختن (ظہوری ۵) یا دفرہ بخون خویش بازی می کند (سلمان ۳۵)

بخونت افگندہ | در خاطر خود خلیدی آخر (اول) در رسن پاسے دوزلف کافرت پچیدو ام

(۵) از خم عشق خم فتراک بخونم افگندہ | خاطر مہیت | غازییم غازی بخون خویش بازی می کند

قرارے بطپیدن رفتم | (ارو) آلودہ | (ارو) خواہان قتل ہونا - موت کی پروا نہ کرنا

خون کرنا - خون ہین آلودہ کرنا - بخون دامن کشیدن | مصدر اصطلاحی

بخون خنجر آلودن | مصدر اصطلاحی کتہ - دامن را آلودہ بخون کردن یعنی کتہ یا از کشتن

باشد از قتل کردن و کشتن (ظہوری ۵) باشد (صائب ۵) نیست مانع حسن راستور

عجب کہ غمزه بخون تو خنجر آلاید پکترا کہ رگ از خون ریختن | گل بخون بلبلان در غنچہ دامن

بہ تمنائے بیشتر نہ پردہ | (ارو) قتل کرنا - می کشد | (ارو) خون میں دامن آلودہ

(الف) بخون خود بازی کردن | مصاور کرنا - قتل کرنا - (ب) بخون خویش بازی کردن | اصطلاحی بخون در کشیدن | مصدر اصطلاحی بسیرا

صاحب بحر و اند (ب) را ذکر کردہ گویند آلودہ خون کردن (ظہوری ۵) خندان

کہ خواہان قتل و ہلاک خود بودن مؤلف تازہ روی بہ تمکین ہی گذشتہ | از گریہ

عرض کند کہ پروا سے ہلاکت خود نکردن گاہ اشک بخون در کشیدہ | (ارو)

(ظہوری الف) | بصد بے باکئی اول بخون خون میں ڈبونا -

خود کند بازی | چو فردا کشتہ آن غمزه بی باک بخون دل | اصطلاح - صاحب انند

(۱۰۴۸۱۲)

(۱۰۴۸۱۲)

(۱۰۴۸۱۲)

(۱۰۴۸۱۲)

(بخون دل کار کرون) را نوشته گوید که محنت کے مصدر کا۔

وشقت کار کرون است و از حافظ شیرازی **بخون سعی کرون** مصدر اصطلاحی سعی در

سند و پند (و ہونہا سے) و امن دوست قتل کرون مخفی مباد کہ و ریجا خون یعنی قتل است

بصد خون دل افتا وہ بدست ہا بفسوسیکند و بس (الوزی سے) باوام تو بخون وطم سعی کرد

نصم رہا نتوان کرد ہا مؤلف عرض کند کہ ایک ہا از لطف پستہ تو بجان زینہا ریافت کہ

مصدر قائم کردہ اتند را سندش بکار (ارود) قتل بین کوشش کرنا۔

فی خورد و از سند خواجہ شیراز مصدر **بخون طپیدن** مصدر اصطلاحی آلودہ

(و امن بصد خون دل بدست افتادون) خون شدن و فگار شدن (صائب سے)

بدست می آید۔ ازینجاست کہ ما اصطلاح سپند حال لبست آتشین عذار اتند ہا بخون

(بخون دل) را قائم کردہ ایم کہ کنا یا محنت طپیدہ لعل تو تاجدار اتند ہا (ارود) خون

وشقت است چنانکہ فارسیان گویند **مین تر پنا زخی ہونا گھائل ہونا۔**

بخون دل این حاصل کر دیم **بخون غلطیدن** مصدر اصطلاحی ہرگز

بسیار بدست آوردیم اسے جگر کاوی (ارود) بخون طپیدن) کہ گذشت (ظہوری سے)

جگر کاوی کے ساتھ۔ جان لڑا کر۔ جان مار کر۔ جان قتل اسیران کام دارند ہا بخون غلطیدہ

صاحب آصفیہ نے فرمایا ہے (جان مار کر ہر گام دارند ہا) (صائب سے) در قیامت

کام کرنا) نہایت محنت اور شقت سے کشتہ ناز تو می غلطد بخون ہا بر نیاید زود خون

کوئی کام کرنا۔ یہ لفظی ترجمہ ہے صاحب **از زخم تیغ تیز را ہا (ارود) دیکھو بخون طپیدن**

(۵۲۲۸)

(۵۲۲۸)

(۵۲۲۸)

(۲۸۸۱)

بخون کمر بستن | مصدر اصطلاحی - آمادہ این می کردیم جزین نیست کہ گنایہ باشد کہ بجاک

خون و قتل شدن (صائب ۵) ہرگ خون افگندہ یا اینکہ مجروح باشد یا کشتہ

سنگے کمر بند بخون من چو مار بہ گوشہ غاری (ارو) خاک و خون میں گرانا۔ ذلت کے

اگر سازم وطن در کوسار پو (ارو) ساتھ قتل کرنا۔ زخمی کرنا۔

خون پر کمر باندھنا۔ قتل پر کمر باندھنا۔ **بخویش آمدن** | مصدر اصطلاحی (کتاب

بخون گرفتن | مصدر اصطلاحی بقول باشد از بہوش آمدن و خود را شناختن۔

اند مزاحم شدن بعنت خون و قصاص خون مقابل بے خویش شدن و بے ہوش شدن

مؤلف عرض کند کہ کسی را بجزم خونریزی گرفتار (ظہوری ۵) زدوری تو ستدیرہ کہ شد

کردن است طرزیان اند خاطر مارا ناپندہ حال بے خویش پو ہزار مرگ قرون دید چون بخویش

سلطان ۵) فردا کہ گزندہ را شہیدان پو گیر آمد پو (ارو) آپ میں آنا۔ بقول امیر

بخون بدین بہانہ پو من دامن آن نگار گیرم ہوش میں آنا۔ خودی میں آنا (ناسخ ۵)

پو وزہر و وجہان کنار گیرم پو (ارو) خون آپ میں آئین جانین یار کے پاس پو کب

اور قتل کے الزام میں گرفتار کرنا۔ سے ہکو سے انتظار اپنا پو

بخون و خاک افگندن | مصدر اصطلاحی **بخویش بالیدن** | مصدر اصطلاحی بقول

بقول خان آرزو در سراج کشتن بخواری اند مراد ف بخود بالیدن کہ گذشت (محمد

مؤلف عرض کند کہ چرا گوئیم کہ فگار کردن ہاشم شہید ۵) تا بعاشق میرسد روز قیامت

ہم حیف است کہ سداستعمال پیش نکر و کہ تصنیف می شود پو بسکہ از شوق خرامش راہ می بالد

(۲۸۸۱)

<p>بخویش پر (مسائب ع) مهر تابان از گداز همان بخود نازیدن که گذشت (ظهوری س)</p> <p>خویش می باله بخویش پر مؤلف عرض کند که ما عشق و جنونش بود پدر بر پدر همه با نازم بخویش</p> <p>تحقیق این بر (بخود بالیدن) کرده ایم. دل و الاثر او بین پر (ارو) و دیگر بخود نازیدن</p> <p>(ارو) و دیگر بخود بالیدن -</p>	<p>بخویش خندیدن مصدر اصطلاحی خندیدن</p>
---	---

<p>بخویش بر و اشتن مصدر اصطلاحی بر خود بنظر حقارت (واله هر وی س) بخواب</p> <p>بقول وارسته و اند مرادف بخود بر و اشتن بلب و گل آمدی مگر که گرفت بدگر بستن بخود</p> <p>مؤلف عرض کند که ما همد را بخا بخت این آن وین بخویش خندیدن پر (ارو) اپنے</p> <p>کرده ایم (ارو) و دیگر بخود بر و اشتن - آپ پر هتسا - حقیر سمجھنا -</p>	<p>بخویش بر و اشتن مصدر اصطلاحی بخویش واون مصدر اصطلاحی بقول</p>
---	--

<p>بخویش بستن مصدر اصطلاحی بقول</p> <p>وارسته و اند مرادف (بخود بستن) مؤلف</p> <p>عرض کند که ما همد را بخا تعریف این کرده ایم</p> <p>(ارو) و دیگر بخود بستن -</p>	<p>بخویش بستن مصدر اصطلاحی بقول</p>
---	---------------------------------------

<p>بخویش تراشیدن مصدر اصطلاحی بقول</p> <p>وارسته و اند مرادف بخود تراشیدن مؤلف</p> <p>عرض کند که ما همد را بخا اشاره این کرده ایم</p> <p>(ارو) و دیگر بخود تراشیدن -</p>	<p>بخویش سپردن مصدر اصطلاحی بقول</p>
--	--

<p>بخویش نازیدن مصدر اصطلاحی</p>	<p>بخویش گذاشتن مصدر اصطلاحی بقول</p>
------------------------------------	---

(۵۲۳۰)

وارستہ و انڈ مرادف بخود گذاشتن مؤلف (ب) بخجیدہ نسبت (الف) گوید کہ بالفتح پنبہ	وارستہ و انڈ مرادف بخود گذاشتن مؤلف
عرض کند کہ ماہمدر انجا اشارہ این کردہ ایم	عرض کند کہ ماہمدر انجا اشارہ این کردہ ایم
وریشم زون و نسبت (ب) فرماید کہ پنبہ	وریشم زون و نسبت (ب) فرماید کہ پنبہ
و سدا این ہمدرا انجا گذشت (ار دو) دیکھو	و سدا این ہمدرا انجا گذشت (ار دو) دیکھو
وریشم زودہ را گویند (حکیم تزاری س)	وریشم زودہ را گویند (حکیم تزاری س)
بمہ دشت فرش است و رسم نکندہ ہماہم	بخود گذاشتن -
بخویش گرفتن	بخویش گرفتن
مصدر اصطلاحی بقول	مصدر اصطلاحی بقول
کوبہ پشم است بر ہم خجیدہ پو صاحبان سر و	کوبہ پشم است بر ہم خجیدہ پو صاحبان سر و
و جہانگیری و رشیدی و برہان و ناصر و	و جہانگیری و رشیدی و برہان و ناصر و
جامع و سراج ذکر (ب) کردہ اند مؤلف	جامع و سراج ذکر (ب) کردہ اند مؤلف
عرض کند کہ (الف) وضع شد از اسم مصدر	عرض کند کہ (الف) وضع شد از اسم مصدر
بخویش نوشتن	بخویش نوشتن
مصدر اصطلاحی بقول	مصدر اصطلاحی بقول
پک کہ بالضم یعنی ہر چیز گذدہ و نامہوار و	پک کہ بالضم یعنی ہر چیز گذدہ و نامہوار و
بمعنی تپک و مطراق آہنگران ہم آمدہ با	بمعنی تپک و مطراق آہنگران ہم آمدہ با
فارسی بدل شد بموقدہ چنانکہ اسب و اسپ	فارسی بدل شد بموقدہ چنانکہ اسب و اسپ
و کاف عربی بدل شد بخائے معجمہ چنانکہ شامہ کج	و کاف عربی بدل شد بخائے معجمہ چنانکہ شامہ کج
و شامہ ناخچہ - پس پنج را اسم مصدر قرار	و شامہ ناخچہ - پس پنج را اسم مصدر قرار
دادہ بزباوت تجمالی نکسور و علامت	دادہ بزباوت تجمالی نکسور و علامت
مصدر و آن مصدر سے ساختند برے	مصدر و آن مصدر سے ساختند برے
پنبہ و ریشم زون مخفی سہاؤ کہ معنی لفظی این	پنبہ و ریشم زون مخفی سہاؤ کہ معنی لفظی این
بتک زون یا نامہوار و پریشان کردن است	بتک زون یا نامہوار و پریشان کردن است
صاحب اند بخوالہ فرسنگ	صاحب اند بخوالہ فرسنگ
بخجیدن	بخجیدن

و بہ مجاز برائے ریشم و پنبہ زدن مستعمل
شد بقاعدہ بمحققین فارسی زبان مصدر کنند کہ اسم جامد فارسی زبان است برے
جعلی و باصول ما مصدر اصلی کہ اسم این بجمہ و (۲) بفتح موقدہ زائدہ بر لغت عرب یعنی
مصدر مال فارسی زبان است و (ب) خیر کلمہ الیت کہ فارسیان استعمالش کنند
اسم مفعول این حیف است کہ محققین مصدر یعنی نیکو و نیکوئی و این را با مصدر
فارسی (الف) راترک کرده اند و محققین فارسی مرکب کنند کہ در مطبوعات می آید گویند
فارسی زبان (ب) را اسم جامد قرار داده اند، اکھ لند بخیر است، و (د) بمقام انکار
آفرین بر صاحب فرنگ فرنگ کہ این مصدر محض ہم استعمال این کنند (ار و و) (۱)
را بے نشان نکر دو تہ خاک سپرد پس باید کہ و کیمو بجمہ - (۲) بخیر - بقول آصفیہ خوش چھی
این را بالضم خوانیم (ار و و) (الف) و ہتا طرح سے - سلاہت - جیسے مزاج بخیر (۳)
بقول آصفیہ روئی صاف کرنا و ہنگنا - نہیں بالکل نہیں (شیفیتہ ۵) دل دینگے
(ب) و ہنگا ہوا - مال دینگے مگر جان سو بخیر پڑی ہو وہ ہے وہ شخص

بخیر بقول برہان (۱) بروزن حصیر گیا جو سرگرم لاف ہے پو
است کہ آنرا بید گیا نیز خوانند و آن نوعی بخیر گذشتن استعمال - بخیر و عافیت گذشتن
از کنگر است صاحب جامع گوید کہ مرادف و ہیچ نقصان راہ نیافتن بمعنی حقیقی است
بجمہ کہ گذشت صاحب ناصری فرماید کہ بخیر گویند (ع) رسیدہ بود بلائی ولی بخیر گذشت
و بخیر نوعی از عرشف کہ کنگر باشد و صاحب (ظہوری ۵) گزند تو بہ مگر گذر و بخیر ازین

(۲۲۸۸)

<p>بروی ساقی گلگشت بوستان نذر راست (ارو)</p>	<p>موصدہ بر وزن چچیدن بمعنی آہستہ بچالی و شگفتا</p>
<p>بخیر نر ناما بخیر و عافیت گزرا کولی و اقیوش</p>	<p>و لغزیدن می آید و خیر بقول برہان کسر اول</p>
<p>نہ آنہ جیسے ہا بھگتہ رات بخیر گزری</p>	<p>و سکون ثانی بمعنی جست کہ محل خوف واقع</p>
<p>بخیرگی افتادون چشم</p>	<p>اصطلاحی بخیر شو و پس خیال مانیت کہ در (الف و ب)</p>
<p>شدن چشم و خیر شدن نظر (ظہوری سے)</p>	<p>ہر دو موصدہ زائد است و ہنی و انیم کہ محققین</p>
<p>کجا بدین و زویدہ سیرگر و چشم بخیرگی</p>	<p>بالا بفتح اول چنان نوشتہ اند و اختلاف</p>
<p>انگ تا شایستہ (ارو) آنکہ کی خیرگی</p>	<p>معنی بیان کردہ اند و صاحب فرہنگ فرنگ</p>
<p>تتجب یا تخیر سے آنکہ کا خیرہ ہونا بچکا چونہ</p>	<p>خلاف قیاس نیست و لیکن محتاج سند است</p>
<p>الف بخیر بقول اند بخوارہ فرہنگ فرنگ</p>	<p>(ارو) (الف) کین گاہ بقول اصغیہ ہم</p>
<p>بفتح اول و کسر ثانی و زامی ہو ز در آخر ہنی</p>	<p>گہات کی جگہ رب تعظیم کے لئے چھکن</p>
<p>کین گاہ و محل خوف و فرماید کہ</p>	<p>بخیل بقول برہان و جامع و ناصری بر وزن</p>
<p>بہا بخیر بدین بمعنی دو تا گردیدن برآ</p>	<p>و کیل نام نوعی از حریف باشد کہ کنگر است</p>
<p>تعظیم امیرے مؤلف عرض کند کہ دیگر کے</p>	<p>و آن را بید گیا خوانند و در عربی مردم مک</p>
<p>از محققین لغات فارسی ذکر این نکر و مشتاق</p>	<p>را گویند مؤلف عرض کند کہ بدل بخیر کہ</p>
<p>سند باشیم و اگر بدست آید تو انیم عرض کرد</p>	<p>گذشت راے ہملہ بہ لام بدل شو و چنانکہ چار</p>
<p>کہ (الف) اسم مصدر (ب) باشد و بکسر تہ</p>	<p>و چنان و بکسر ہج (ارو) و کیو بخیر و بجمہ</p>
<p>امر حاضرش مخفی سباد کہ (بخیر بدین) بدون</p>	<p>بخیل بقول جہانگیری و برہان و رشیدی</p>

(۲۸۸۱)

۲۷

وجامع و بہت یعنی بجلد کہ مذکور شد مؤلف عرض کنند کہ ما بربجلد اشارہ این کردہ ہم (ارو) دیکھ بجلد

بجیہ بقول بہار نوعی از دوخت معروف و موج سومان و دندان از تشبہات اوست

و بالفاظ خوردن و دویدن و زدن و کشودن و گرفتن و گسیختن مستعمل (ملاحظہ فرمائیے)

ز تو زیادہ کند زخم و در دندان را با بچاک سینہ من بجیہ موج سومان است و ظہوری

دندان بجیہ گشت بخندیدن آشکارا چون نوبت رفو بگریبان ما رسید صاحب

فرنگ فدائی گوید کہ یک گونہ دو زندگی است و ہر بار کہ در پارچہ سوزنی بارشتہ فرمی رو

و برمی آید آن را یک بجیہ می گویند صاحب جامع ہم ذکر این کرد و مؤلف عرض کند کہ صاحب

کہتر کہ محقق ترکی زبانست صراحت کند کہ لغت فارسی است و در ترکی مستعمل نمیدانیم کہ

ساحبان ناصری و برہان و سراج و غیاث چہر این لغت را ترک کردہ اند با بجلد نوع

و دوخت چنان باشد کہ چون سوزن رشتہ وار در پارچہ یک مرتبہ دوخت کند و سوراخ

واقع شود یکی داخلی و دیگری خارجی کہ در رفتن و برآمدنش جاے گیر و و کبرۃ ثانی باز سوزن را

داخل می کنند و سوراخ خارجی چنانکہ سلسلہ رشتہ بنظر سلسل باقی می ماند و سوراخ بنظر نیاید

و ہمین سلسلہ باقی ماند تا انتہا ہمین است بجیہ کہ بہترین اقسام دوخت است (ارو)

بجیہ بقول آصفیہ فارسی اسم مذکر - ایک قسم کی مضبوط اور پاس پاس سیون - دوہرا

مانگا - یگانگان مؤلف عرض کرتا ہے کہ اسی کو دکن میں ٹیپ کہتے ہیں - اور ٹیپ مانگا

بمعنی بجیہ کرنا مستعمل ہے۔

بجیہ از چشم کشودن مصدر اصطلاحی - آگاہ و خبر دار شدن و بصیرت پیدا شدن

<p>دوختہ بود و دخت باقی ماند آفتاب راز شود و معنی دوم محال</p>	<p>و پیچودی و ورشدن صاحب آصفی بریکه کشود</p>
<p>آن (ارو) (۱) راز کا آفتاب ہونا (۲) رسوا ہونا۔</p>	<p>سند طالب آملی پیش کر دو کہ بکار مامی خورد</p>
<p>نخچہ باب و دغ می زند مثل صاحب محبوب الامثال</p>	<p>(۵) نخچہ از چشم و طم کشوتا آگہ شوم بہ ہنشین</p>
<p>ذکر این کردہ از محفل استعمال ساکت مؤلف عرض کند</p>	<p>را آب شمشیر از سر زانو گذشت</p>
<p>کہ مرادف (آب بریمان می بندو) است کہ گذشتہ بیان</p>	<p>(ارو) آنکہ کھلتا بقول امیر بصیرت</p>
<p>این مثل را بچی کسی زند کہ تلاش امحال کند (ارو)</p>	<p>پیدا ہونا۔ بے خودی و ور ہونا (ارو)</p>
<p>و کھو آب بریمان می بندو صاحب محبوب الامثال نے</p>	<p>اسے در و جکی آنکہ کہلی اس جهان میں</p>
<p>فرمایا ہے کہ "و ہول کی رستی ہتے ہو"</p>	<p>شہنم کی طرح جان کو اپنے وہ رو گیا ہ (ظفر</p>
<p>بخیہ براندام آمدن مصدر اصطلاحی۔ صاحب آصفی</p>	<p>(۵) غفلت سے آنکہ تیری جدم کہلیگی</p>
<p>ذکر این کردہ گوید کہ برآمدن چیری بر چیری (خسرو</p>	<p>خافل ہ جتنے میں بھیتما شے دنیا کے خواب</p>
<p>آن ہند قبا چست ہندید ہا کرنا ز کیش</p>	<p>(۵) ز ہنار کہ آن ہند قبا چست ہندید ہا کرنا ز کیش</p>
<p>بخیہ براندام بر آید ہا مؤلف عرض کند کہ چون خیر نحت</p>	<p>ہو گئے ہ (قلق ۵) ہو گئی و ور پیچودی اسکی</p>
<p>ببر اندام نشیند نشان او بر پوست اندام گیر و پس</p>	<p>ہا یک بیک آنکہ کھنگنی اسکی ہ</p>
<p>ببر اندام نشیند نشان او بر پوست اندام گیر و پس</p>	<p>بخیہ از روی کار افتادون مصدر اصطلاحی</p>
<p>معنی لفظی این گرفتن و پیدا شدن نشان</p>	<p>بقول بجر (۱) ظاہر شدن راز و (۲) رسوا</p>
<p>بخیہ لباس بر اندام باشد کہ انتہای نزاکت جسم است</p>	<p>شدن صاحبان غیاث و ہفت بر معنی اول</p>
<p>بخیہ جسم پر پڑنا۔ انتہای نزاکت کا اظہار</p>	<p>قانع مؤلف عرض کند کہ معنی لفظی این دو و تمیز معنی</p>
<p>بخیہ لباس کا نشان جسم پر پڑنا۔ انتہای نزاکت کا اظہار</p>	<p>باقی ماندن یعنی چون بردہن راز دار کہ</p>

(۲۲۴۹)

<p>بخیه بر چشم زدن</p>	<p>مصدر اصطلاحی یعنی چهره بر چهریان پڑنا۔</p>
<p>دو ضیق و بند کردن چشم باشد صاحب آصفی</p>	<p>بخیه بر چهره کردن مصدر اصطلاحی۔</p>
<p>بر (بخیه زدن) سندی که از صائب آورد</p>	<p>بقول بهار (۱) کنایه از فاش و رسوا کردن</p>
<p>بکار این می خورد (۵) بخیه از جوهر زخم بر</p>	<p>راز مؤلف عرض کند که غیر از نقل بکارش</p>
<p>چشم شوخ آینه بچهره محجوب او گردید بان</p>	<p>(انند) که با اولیستند سزا استخوان پیش</p>
<p>ساز و هرا (ارو) کسی کی آنکله بند کرنا</p>	<p>تد معاصرین عجم بدین معنی بر زبان ندارند</p>
<p>بخیه بر چهره رفتن</p>	<p>مصدر اصطلاحی بقول اعتبار را شاید و بلحاظ مصدر گذشته توانیم</p>
<p>بحر و بهار و چراغ (۱) ظاهر شدن چهره نمان</p>	<p>که یعنی (۲) بے رونق کردن چهره گیسو عجم</p>
<p>و فاش گردیدن راز (شوکت بخاری ۵)</p>	<p>(ارو) (۱) رسوا کرنا۔ راز فاش کرنا</p>
<p>شرم برون نکر و نیزم تو از حجاب با بر چهره</p>	<p>(۲) چهره کو بے رونق کرنا۔</p>
<p>رفت بخیه ز رنگ پریده ام با مؤلف عرض</p>	<p>بخیه بر چسیدن (مصدر اصطلاحی)۔ (۱)</p>
<p>کند که چون رنگ رو پر و بدر رونقی ظاهر و</p>	<p>بمعنی حقیقی است یعنی از پیرهن بخیه زده دوست</p>
<p>شکن پاپیدا شود مقصود شاعر اینست که بخیه</p>	<p>بخیه را کشادن و (۲) کنایه از دیوانه و پریشان</p>
<p>چهره یعنی شکنه اسے رو پریدگی رنگ را</p>	<p>حال شدن که پریشان حالان و دیوانگان</p>
<p>ظاهر کرد پس معنی این مصدر اصطلاحی (۲)</p>	<p>این قسم حرکات می کنند (ظهوری ۵) باندا</p>
<p>شکن رو ظاهر شدن است نه فاش گردیدن</p>	<p>نشارش بخیه شیخ از خرقه بر چسیدی با گراز دست</p>
<p>راز فاش (ارو) (۱) راز فاش هونا</p>	<p>نمست چاکے بچسپش سرفرو کردی (ارو)</p>

(۲۲۴۹)

<p>(۱) اوہیٹرنا۔ بقول امیر سیون کھولنا۔ ٹانگے توڑنا۔ (۲) کپڑے پھاڑنا۔ (دیوانگی سے) (ذوق سے) گذشت (صائب سے) بچیہ شبنم و گل بر رخ ناخن نڈے خدا تجھے لے بچیہ جنون پاویگا تمام کار افتاد است، ورنہ حیران تو صاحب نظری عقل کے نیچے اوہیٹر تو ہو نیست کہ نیست، مولف عرض کند کہ ہمارے بچیہ بر رخ افتادون [مصدر اصطلاحی] (ب) بچیہ بر رخ کار افتادون [بہین بچی]</p>	<p>بقول وارستہ (۱) کناہ از فاش و رسوا شدن است صاحب بچہ گوید کہ فاش گردیدن راز و رسوا شدن مؤلف گوید کہ سزا استعمال پیش نشد و ما بجز و قول ہر دو محققین سزا را برائے معنی کہ خلاف قیاس است کافی مذہبیم۔ و اگر از معنی حقیقی کار گیریم معنی این بر عکس بیان شان است یعنی (۲) بند شدن آن چیز کہ عمل بچیہ چیز سے رامی دوز و بند کہ ما (الف) رام او ف (ب) بچیہ بر چہرہ رفتن کند نہ فاش قائل (ار دو) (۱) راز فاش گیریم بمعنی بیان کردہ خود کہ گذشت (ب) ہونا۔ رسوا ہونا (۲) بند ہونا۔ (الف) بچیہ بر رخ افتادون [مصدر اصطلاحی] دیکھو بچیہ بر چہرہ رفتن (ب) کام بند ہونا بقول وارستہ و بچہ کناہ از فاش و رسوا [مصدر اصطلاحی] بچیہ بر رخ افتادون [مصدر اصطلاحی]</p>
---	---

<p>بقول وارثہ و بکر کنایہ از فاش گردیدن بقول وارثہ و بکر کنایہ از فاش گردیدن بخیہ بر روی کار اصطلاح بقول</p>	<p>راز و رسوا شدن سنا سے پیش نشد مؤلف عرش کند کہ معنی بیان کرده ہر دو محققین را بدون سنا شدیم نہ کہیم و خیال ما ہمان است کہ بر (بخیہ بر رخ افتادون) گذشت (ارو)</p>
<p>عرض کند کہ (۳) خرابی کار است و معنی اول بخیہ بر روی فاش شدن - دووم خلاف قیاس و غیر متعلق از معنی حقیقی</p>	<p>و کیجو (بخیہ بر رخ افتادون) بخیہ بر روی فاش شدن - دووم خلاف قیاس و غیر متعلق از معنی حقیقی</p>
<p>بقول وارثہ متعذری (بخیہ بر روی افتادون) کہ وجہ کنایہ ندارد و اصل این (بخیہ بر روی) (قاسم شہدی ۵) نفس سرکش بخیہ بچرتی است کہ بعضی افسردگی و شکن ہا سے رخ پاش</p>	<p>بر روی فاش ہوا خصم گردید ایسے آتش شد ہمہ محققین در اکثر طقات بخیہ تاج کرده کفش خاشاک بود، مؤلف عرض کند کہ و غیر زعفر مودہ قائل (ارو) (۱) رسوائی</p>
<p>مقصودش خیرین نیست کہ کنایہ از فاش سوتش (۲) افشائے راز دیگر (۳) کام کردن راز و رسوا کردن - مامی گوئیم کہ مراد کی خرابی - سوتش -</p>	<p>بقول برہان (۱) کنایہ از فاش گردیدن و ہمین معنی در سند قاسم شہدی درست می شود (ارو) و کیجو بخیہ بر چہرہ کردن</p>
<p>بقول برہان (۱) کنایہ از فاش گردیدن و ہمین معنی در سند قاسم شہدی درست می شود (ارو) و کیجو بخیہ بر چہرہ کردن</p>	<p>بقول برہان (۱) کنایہ از فاش گردیدن و ہمین معنی در سند قاسم شہدی درست می شود (ارو) و کیجو بخیہ بر چہرہ کردن</p>
<p>بقول برہان (۱) کنایہ از فاش گردیدن و ہمین معنی در سند قاسم شہدی درست می شود (ارو) و کیجو بخیہ بر چہرہ کردن</p>	<p>بقول برہان (۱) کنایہ از فاش گردیدن و ہمین معنی در سند قاسم شہدی درست می شود (ارو) و کیجو بخیہ بر چہرہ کردن</p>
<p>بقول برہان (۱) کنایہ از فاش گردیدن و ہمین معنی در سند قاسم شہدی درست می شود (ارو) و کیجو بخیہ بر چہرہ کردن</p>	<p>بقول برہان (۱) کنایہ از فاش گردیدن و ہمین معنی در سند قاسم شہدی درست می شود (ارو) و کیجو بخیہ بر چہرہ کردن</p>
<p>بقول برہان (۱) کنایہ از فاش گردیدن و ہمین معنی در سند قاسم شہدی درست می شود (ارو) و کیجو بخیہ بر چہرہ کردن</p>	<p>بقول برہان (۱) کنایہ از فاش گردیدن و ہمین معنی در سند قاسم شہدی درست می شود (ارو) و کیجو بخیہ بر چہرہ کردن</p>
<p>بقول برہان (۱) کنایہ از فاش گردیدن و ہمین معنی در سند قاسم شہدی درست می شود (ارو) و کیجو بخیہ بر چہرہ کردن</p>	<p>بقول برہان (۱) کنایہ از فاش گردیدن و ہمین معنی در سند قاسم شہدی درست می شود (ارو) و کیجو بخیہ بر چہرہ کردن</p>
<p>بقول برہان (۱) کنایہ از فاش گردیدن و ہمین معنی در سند قاسم شہدی درست می شود (ارو) و کیجو بخیہ بر چہرہ کردن</p>	<p>بقول برہان (۱) کنایہ از فاش گردیدن و ہمین معنی در سند قاسم شہدی درست می شود (ارو) و کیجو بخیہ بر چہرہ کردن</p>
<p>بقول برہان (۱) کنایہ از فاش گردیدن و ہمین معنی در سند قاسم شہدی درست می شود (ارو) و کیجو بخیہ بر چہرہ کردن</p>	<p>بقول برہان (۱) کنایہ از فاش گردیدن و ہمین معنی در سند قاسم شہدی درست می شود (ارو) و کیجو بخیہ بر چہرہ کردن</p>
<p>بقول برہان (۱) کنایہ از فاش گردیدن و ہمین معنی در سند قاسم شہدی درست می شود (ارو) و کیجو بخیہ بر چہرہ کردن</p>	<p>بقول برہان (۱) کنایہ از فاش گردیدن و ہمین معنی در سند قاسم شہدی درست می شود (ارو) و کیجو بخیہ بر چہرہ کردن</p>
<p>بقول برہان (۱) کنایہ از فاش گردیدن و ہمین معنی در سند قاسم شہدی درست می شود (ارو) و کیجو بخیہ بر چہرہ کردن</p>	<p>بقول برہان (۱) کنایہ از فاش گردیدن و ہمین معنی در سند قاسم شہدی درست می شود (ارو) و کیجو بخیہ بر چہرہ کردن</p>
<p>بقول برہان (۱) کنایہ از فاش گردیدن و ہمین معنی در سند قاسم شہدی درست می شود (ارو) و کیجو بخیہ بر چہرہ کردن</p>	<p>بقول برہان (۱) کنایہ از فاش گردیدن و ہمین معنی در سند قاسم شہدی درست می شود (ارو) و کیجو بخیہ بر چہرہ کردن</p>
<p>بقول برہان (۱) کنایہ از فاش گردیدن و ہمین معنی در سند قاسم شہدی درست می شود (ارو) و کیجو بخیہ بر چہرہ کردن</p>	<p>بقول برہان (۱) کنایہ از فاش گردیدن و ہمین معنی در سند قاسم شہدی درست می شود (ارو) و کیجو بخیہ بر چہرہ کردن</p>

<p>صاحب بحر همزبانش و صاحبان رشیدی و جامی آید و سند حکیم معوفی شیرازی واضح تر بر معنی اول قانع - خان آرزو در سراج است برائے معنی بیان کرده (س) ا و کر معنی اول کرده در چراغ هدایت گوید که ز زخم تیغ تو آگه شدند مدعیان پافغان ظا هر شدن چیز نهان است صاحب آصفی که بخیه ام آخر بروی کار فتاد و پامعنی کار قرماید که کنایه از فاش شدن و فاش کردن بر آری من نشد بوجه آگهی مدعیان و سبک را از (صائب س) مخور بر دل مرا گز زخم دیگر از ظهوری همد را انجامی آید که واضح است و ندان پشیمانی پابانک روزگاری بخیه ازین و سؤید خیال ما مخفی مباد که (بخیه بر روی کار افتد پامولف عرض کند که بر روانان) پر شکن شدن و بی رونق صاحب آصفی غلط کرد که این مصدر را گشتن روست و محققین بالا همد را انجام متعدی قرار داد و محققین بالا در معنی اول همین قسم تسامح در عرض معنی کرده اند و ما و دوم این تسامح کرده اند یعنی (س) یعنی اختلاف خود ظاهر کرده ایم و در همه طمحات بند شدن کار و روان شدنش باشد و بس و تکالیف بخیه آنان بر تسامح خود راه رفته اند و همین معنی در مصرع دوم صائب چنانکه می گوید و ما بر اختلاف خود معاصرین عجم با ذوق که و طم را گزند مرسان که از زخم دندان پشیمانی زبان تصفیه این کشتن قاتل (ار و و) ا تو در مدت قلیل بر روی کار تو بخیه بیفتد از فاش هونا (۲) رسوا هونا (۳) کام یعنی گره در کار تو افتد واضح باد که (بخیه بر بند هونا - بگژنا - روی کار افتادون) مرادف این است که بخیه بر روی کار افتادن مصدر اصطلاحی</p>	<p>صاحب بحر همزبانش و صاحبان رشیدی و جامی آید و سند حکیم معوفی شیرازی واضح تر بر معنی اول قانع - خان آرزو در سراج است برائے معنی بیان کرده (س) ا و کر معنی اول کرده در چراغ هدایت گوید که ز زخم تیغ تو آگه شدند مدعیان پافغان ظا هر شدن چیز نهان است صاحب آصفی که بخیه ام آخر بروی کار فتاد و پامعنی کار قرماید که کنایه از فاش شدن و فاش کردن بر آری من نشد بوجه آگهی مدعیان و سبک را از (صائب س) مخور بر دل مرا گز زخم دیگر از ظهوری همد را انجامی آید که واضح است و ندان پشیمانی پابانک روزگاری بخیه ازین و سؤید خیال ما مخفی مباد که (بخیه بر روی کار افتد پامولف عرض کند که بر روانان) پر شکن شدن و بی رونق صاحب آصفی غلط کرد که این مصدر را گشتن روست و محققین بالا همد را انجام متعدی قرار داد و محققین بالا در معنی اول همین قسم تسامح در عرض معنی کرده اند و ما و دوم این تسامح کرده اند یعنی اختلاف خود ظاهر کرده ایم و در همه طمحات بند شدن کار و روان شدنش باشد و بس و تکالیف بخیه آنان بر تسامح خود راه رفته اند و همین معنی در مصرع دوم صائب چنانکه می گوید و ما بر اختلاف خود معاصرین عجم با ذوق که و طم را گزند مرسان که از زخم دندان پشیمانی زبان تصفیه این کشتن قاتل (ار و و) ا تو در مدت قلیل بر روی کار تو بخیه بیفتد از فاش هونا (۲) رسوا هونا (۳) کام یعنی گره در کار تو افتد واضح باد که (بخیه بر بند هونا - بگژنا - روی کار افتادون) مرادف این است که بخیه بر روی کار افتادن مصدر اصطلاحی</p>
--	---

<p>بخیہ زوندہ باتو تا حال گریبان گنتم پد (اردو) (اردو) دیکھو بخیہ بروی کار افتادون۔</p>	<p>بخیہ بروی ہونا۔ خاموش کرنا۔</p>
<p>بخیہ بروی ہناون (مصدر اصطلاحی)</p>	<p>بخیہ بروی فتادون (مصدر اصطلاحی) شکن (۱) بند کردن دہن باشد صاحب آصفی</p>
<p>بر رو قائم شدن (ظہوری سے) عجیبی نیت گر بر بخیہ ہناون سندے آور وہ کہ بکار ما</p>	<p>از گریہ فدیہ بخیہ بروے پک بگردن غ زورفت می خور و۔ و بہار این را بمعنی (۲) رسوا</p>
<p>اگر گل نکند پد (اردو) دیکھو بخیہ بر رخ فتادون (۳) فاش کردن راز آور وہ بکنند</p>	<p>بخیہ بروے کار افتادون (مصدر اصطلاحی) خوردہ۔ (بدر چاچی سے) سوزن عیسی مشو</p>
<p>بقول جہانگیری در ضمیرہ (۱) کنایہ از فاش بخیہ برویم منہ پاپیرین غم بدوز پر وہ شاک</p>	<p>شدن سرو آشکارا گشتن راز باشد و سندی بدر پد (اردو) دانائے بند کرنا۔ (۲)</p>
<p>کہ از اشیر الدین آخیکتی آور وہ ہمان است رسوا کرنا۔ (۳) راز فاش کرنا۔</p>	<p>کہ بر (بخیہ بروے کار افگندن) گذشت و از بخیہ بستن دہان را (مصدر اصطلاحی)۔</p>
<p>تعلق نذار و مولف گوید کہ سوال از آسمان بند کردن زبان باشد (صائب سے)</p>	<p>است و جواب از رسیان مابحث این بر بخیہ بخیہ انجم اگر بند دہان صبح را پد میتوان</p>
<p>بر روے کار افتادون) کردہ ایم کہ گذشت کردن رفوچاک گریبان مرا پد (اردو)</p>	<p>و (۲) بمعنی بند شدن کار است (ظہوری) زبان بند کرنا۔</p>
<p>بر بکارم آید آخر برب انکار می چنیم پد</p>	<p>(۳) بروے کار من ہر بخیہ افتاد و پرچیدم بخیہ بلب زدن (مصدر اصطلاحی)۔</p>

(۲۳۵۳)

(۲۳۵۳)

(۲۳۵۳)

<p>مؤلف عرض کند که موافق قیاس است - ترکیبی ترجمه حیاط حیف است که محقق مندرجاً در دو وقت و دو زیدین فرق لفظی نکند اگر چه</p>	<p>مؤلف عرض کند که موافق قیاس است - ترکیبی ترجمه حیاط حیف است که محقق مندرجاً در دو وقت و دو زیدین فرق لفظی نکند اگر چه</p>
<p>بخیه خوردن مصدر اصطلاحی بقول معنی مرادف یکدیگر باشد (ارو) (الف) بحر دوخته شدن - صاحب آصفی سندس که در زری بقول آصفیه - فارسی - اسم مذکر - از قاسم مشهدی آورده بر (بخیه بر لب خوردن) حیاط سینے والا - (ب) بخیه کرنا -</p>	<p>بخیه خوردن مصدر اصطلاحی بقول معنی مرادف یکدیگر باشد (ارو) (الف) بحر دوخته شدن - صاحب آصفی سندس که در زری بقول آصفیه - فارسی - اسم مذکر - از قاسم مشهدی آورده بر (بخیه بر لب خوردن) حیاط سینے والا - (ب) بخیه کرنا -</p>
<p>گذشت مؤلف عرض کند که موافق قیاس بخیه و ویدین مصدر اصطلاحی بمعنی بخیه شدن است صاحب آصفی ذکر این کرده از معنی است</p>	<p>گذشت مؤلف عرض کند که موافق قیاس بخیه و ویدین مصدر اصطلاحی بمعنی بخیه شدن است صاحب آصفی ذکر این کرده از معنی است</p>
<p>بخیه وار اصطلاح - بقول اندک جو الکنز شدش از لپوری است که بر (بخیه بر لب فرنگ آنچه بخیه وار و مؤلف عرض کند که مذکور شد مؤلف عرض کند که بخیه چنانکه بلبوس بخیه وار ب موافق قیاس نذارو که بکار این مهم می خورد (ارو) است - اسم فاعل ترکیبی (ارو) بخیه کیا هوا بخیه یونا -</p>	<p>بخیه وار اصطلاح - بقول اندک جو الکنز شدش از لپوری است که بر (بخیه بر لب فرنگ آنچه بخیه وار و مؤلف عرض کند که مذکور شد مؤلف عرض کند که بخیه چنانکه بلبوس بخیه وار ب موافق قیاس نذارو که بکار این مهم می خورد (ارو) است - اسم فاعل ترکیبی (ارو) بخیه کیا هوا بخیه یونا -</p>
<p>(الف) بخیه ووز استعمال (ب) بمعنی بخیه بخیه را بر وانداختن مصدر اصطلاحی صاحب آصفی بر (بخیه بر وانداختن) گوید که کنایه از فاش شدن و فاش کردن راز</p>	<p>(الف) بخیه ووز استعمال (ب) بمعنی بخیه بخیه را بر وانداختن مصدر اصطلاحی صاحب آصفی بر (بخیه بر وانداختن) گوید که کنایه از فاش شدن و فاش کردن راز</p>
<p>بخیه ووز استعمال (ب) بمعنی بخیه بخیه را بر وانداختن مصدر اصطلاحی صاحب آصفی بر (بخیه بر وانداختن) گوید که کنایه از فاش شدن و فاش کردن راز</p>	<p>بخیه ووز استعمال (ب) بمعنی بخیه بخیه را بر وانداختن مصدر اصطلاحی صاحب آصفی بر (بخیه بر وانداختن) گوید که کنایه از فاش شدن و فاش کردن راز</p>
<p>بخیه ووز استعمال (ب) بمعنی بخیه بخیه را بر وانداختن مصدر اصطلاحی صاحب آصفی بر (بخیه بر وانداختن) گوید که کنایه از فاش شدن و فاش کردن راز</p>	<p>بخیه ووز استعمال (ب) بمعنی بخیه بخیه را بر وانداختن مصدر اصطلاحی صاحب آصفی بر (بخیه بر وانداختن) گوید که کنایه از فاش شدن و فاش کردن راز</p>
<p>بخیه ووز استعمال (ب) بمعنی بخیه بخیه را بر وانداختن مصدر اصطلاحی صاحب آصفی بر (بخیه بر وانداختن) گوید که کنایه از فاش شدن و فاش کردن راز</p>	<p>بخیه ووز استعمال (ب) بمعنی بخیه بخیه را بر وانداختن مصدر اصطلاحی صاحب آصفی بر (بخیه بر وانداختن) گوید که کنایه از فاش شدن و فاش کردن راز</p>

(۵۵۵۵)

<p>کھہ سکتے ہیں۔ دوخت۔ بقول آصفیہ۔ فارسی</p>	<p>عشوہ پنهان ندیدہ پو بخیاں ما (الف) (۲) کما</p>
<p>اسم مؤنث۔ سلائی سیون۔</p>	<p>کنا یہ باشد از تکلیف مخفی و ادون صاحب</p>
<p>بخیہ کردن استعمال۔ بقول بجز و وارستہ</p>	<p>اندو کر (ب) کرده بجوا کہ فرہنگ و رنگ</p>
<p>را فاش و رسوا کردیدین بجا گوید کہ کنایہ</p>	<p>گوید کہ بمعنی خیاط و بخیہ کنندہ باشد مؤلف</p>
<p>از فاش کردن راز (سا لک یزدی سے)</p>	<p>گوید کہ اسم فاعل ترکیبی است (ار و و)</p>
<p>ومی کہ بخیہ کند راز من بلند شود پ صدے</p>	<p>(الف) (۱) بخیہ کرنا (۲) مخفی تکلیف دینا (ب)</p>
<p>خندہ چاک از لب گریبان ہا پ مؤلف</p>	<p>در زری۔ دیکھو بخیہ دوز۔</p>
<p>عرض کنند کہ (۲) بمعنی حقیقی است یعنی</p>	<p>بخیہ شدن استعمال۔ بمعنی حقیقی است</p>
<p>بخیہ ساختن و نسبت معنی اول عرض می شود</p>	<p>یعنی بخل آمدن بخیہ صاحب آصفی ذکر این</p>
<p>کہ معنی بیان کردہ وارستہ و بجز لازم است</p>	<p>کر وہ از معنی ساکت (اشرف ہارند رانی</p>
<p>و این مصدر متعدی است تسامح ہر دو محققین</p>	<p>(۳) این بخیہ کہ می شود ز سوزن پ نتوان</p>
<p>بیش نیت و آنچه بہا یعنی متعدی را ذکر می کنند</p>	<p>ز جوال دوز کردن پ (ار و و) بخیہ ہونا۔</p>
<p>از معنی سند سا لک یزدی بر عکس آن ظاہر</p>	<p>بخیہ کاری اصطلاح۔ بمعنی دوخت باشد</p>
<p>میشود کہ (بخیہ کردن راز) بمعنی (۳) در خفا</p>	<p>مطلقاً و خصوصیتی کہ درین است ظاہر</p>
<p>داشتن آنت شاعر گوید کہ وقتی کہ راز مرا</p>	<p>(ظہوری سے) سرنگشت رفو گو بخیہ کاری</p>
<p>مخفی می کند صدے خندہ از لب چاک گریبان</p>	<p>جاسے دیکر کن پ کہ با چاک دل مار شستہ</p>
<p>بلندی شود مقصود آنت کہ چون چاکہا موجود است</p>	<p>سوزن نمی کشد پ (ار و و) بخیہ کاری پ</p>

(۱۷۵۸۱)

ورول و گریبان عاشق ممکن نیست کہ از مخفی کاشی (۵) چاک ہاے چکر م بخیہ نگیرند چو گل	شود۔ نئی و انیم کہ محققین نازک خیال چطور مینوی
اقل را ازین شعر پیدا کردہ اند۔ جزین نیست (ارو) سلسلہ بقول آصفیہ سیا جانا۔ و دخت ہوا	کہ تسامح در مطہات بخیہ راہ یافتہ کہ در پیروی
آن سکندری می خورد۔ قتال (ارو) کردہ از معنی ساکت مؤلف عرض کند کہ واخند	را از فاش ہونا۔ (۲) بخیہ کرنا۔ سینا (۳) را از کو چہا
بخیہ کشودن استعمال۔ صاحب آصفی ذکر (سروشی طہرانی) بخیہ در ہر نفس از جاہ مستی	این کردہ و از کلام طالب آملی استناد فرمودہ
بخیہ کشودن استعمال۔ صاحب آصفی ذکر (ارو) لباس کی تنگی کے وجہ سیون کھل جانا توٹ جانا	کہ بر (بخیہ از چشم کشودن) گذشت عیبی نیست
بخیہ نہاؤن استعمال۔ صاحب آصفی ذکر این	کہ موافق قیاس است۔ یعنی کشودن و دخت
بخیہ (ارو) بخیہ کھونا۔ او بیژنا۔ و کیو کردہ از معنی ساکت و سندرے کہ از بدر چاہی پیش	بخیہ بر چیدن۔
بخیہ بر چیدن۔ کردہاں است کہ بر (بخیہ بر و نہاؤن) گذشت	بخیہ گرفتن استعمال۔ صاحب آصفی ذکر
بخیہ گرفتن استعمال۔ صاحب آصفی ذکر مؤلف عرض کند کہ عیبی نیست۔ موافق	این کردہ از معنی ساکت۔ مؤلف گوید کہ معنی قیاس است بمعنی بخیہ کردن (ارو)
بخیہ قبول کردن و دختہ شدن است (باقر سینا۔ بخیہ کرنا۔	

بای توخده باوال مہملہ

بدر بقول سروری و برہان و رشیدی و جامع و ناصر می بالفتح (۱) ضد نیک۔ خان آرزو

و در سراج بذر این سنی گوید کہ معنی بدی نیز استعمال یا بد چنانکہ گویند ما بانیک و بد کس کار ندارد
 مؤلف عرض کند کہ بد بالفتح بقول ساطع در سنسکرت چند و بوم را گویند عجیب نیست کہ
 فارسیان همین را سقرس کرده بر اے ضد نیک استعمال کرده باشند و بمعنی بیان کرده خان
 آرزو و مخفف بدی و جاوار و کہ فارسیان این را از لغت عرب بد سقرس کرده باشند کہ بقول
 اند بالفتح و تشدید یعنی تعب و ماندگی و پریشانی است یا از لغت بد سقر کہ بتخفیف وال
 مہملہ و ہمزہ در آخر بقولش بمعنی قہر نخستین و تنہا گردیدن بہ آزار جداری و بیماری شدن
 (ارو) بد بقول آصفیہ فارسی بہ برابہ قراب - زشت - (بدی - برائی - مؤنث)
 (۲) بد بقول سروری و برہان و جامع و ناصری و سراج بالضم مخفف بود (حکیم اسدی
 ۵) شبی بد زنگی سیہ تر زراغ پکارہ نو چو در دست زنگی چراغ پاد مؤلف عرض کند
 کہ واو حذف شود چنانکہ ہوشیار و ہاشیار و خاموش و خامش (ارو) تھا بقول آصفیہ
 ہندی - علامت ماضی بعید - فعل ناقص - بود کا ترجمہ -
 (۳) بد بقول برہان و ناصری و سراج بالفتح - لٹہ و رکوی سوختہ را گویند کہ بہت
 آتشگیر و مہیا کردہ باشند مؤلف عرض کند کہ طرز بیان محققین بالا این را با معنی چہارم
 موافق کند و فرقی در ہر دو ندارد و زیر اک در ہر دو معنی آتشگیرہ را جاوادہ اند و از
 مقصودشان بذر ہر دو معنی معلوم می شود کہ در اینجا خس و خاشاک یا لٹہ مراد است کہ
 بر اے آتش افروختن مہیا دارند تا آتش بوسیلہ آن زود گیر و در ہند ہم همین رسم است
 کہ لٹہ ہاسے پارچہ پارچہ یا پیراڈہ چوبین را در روغن تر کردہ می گذارند کہ بیک انگور را